

31
1727 26

6

ORDINIS IVRISCONSULTORVM
IN
ACADEMIA VITEMBERGENSI
H. T. DECANVS
IO. PAVLVS
SCHRÖTER

POTENT. POLONIAR. REGIS ET ELECTORIS SAX.
IN SVMMO PROVOCATIONVM SENATV CONSILIARIVS
ET IVDICII PROVINCIALIS IN MARCHIONATV
INFERIORIS LVSATIAE ASSESSOR
LECTORI BENEVOLO

S. P. D.

ORDINIS IURISCONSULTORVM
IN
ACADEMIA VITTEBERGENSI
H. T. DECANVS
IO. PAVLVS
SCHRÖTER
POTESTAS TORONIAE RECTOR ET LICENTIAZ
IN SVMMO TRIBVNALI NATV-CONSILIAZ
ET IVDICII PAVLI MARCHONATI
ASSessor
LECTOR PAVOLO

Q. D. B. V.

Dum Nobiliss. Iurium Candida-
tus JO. STEPHANVS
KVNERTVS disputatio-
nem inauguralem, cuius the-
ma ex materia iudicii posses-
sorii depromptum, proposi-
turus et pro more recepto in gratiam eius officii
ratione haec scriptio suscipienda est, occasio mihi
nascitur de inter harum regionum Collegia iuridi-
ca, haecenus quae intercessit dissensione: *Num in
possessorio summarissimo iuramenti delatio locum
habeat?* breviter differendi. Quamvis enim mi-
hi notissimum sit, per novam & elucidatam
Ordinationem Processus a Summo Legislatore
nostro **POTENTISSIMO REGE
POLONIARVM et ELECTORE
SAXONIAE** non ita pridem promulga-
tam suae Maiestati subiectas Provincias Saxo-
nias

A 2

nicas quod attinet, hanc controversiam esse sopitam & in *Appendice* dictae *Ordin.* §. 19. non admittendam in hoc Processus genere delationem iuramenti expressis verbis sit constitutum, quam Summi Principis sanctionem merito devote et submisse veneramur. Attamen cum Collegia iuridica harum regionum extra provincias Electorales Saxonicas de iure consulti quotidie respondeant, imo & Advocati incolis terrarum vicinarum lineae Ernestinae, Ducatus Querfurtensis & Anhaltinorum Principum aliorumque Statuum Imperii patrocinia praestare soleant, ubi dispositio dictae Ordinationis vim legis non obtinet, vel etiam ubi ius Saxonicum plane abrogatum, non abs re vel supervacaneum erit, quid in illis regionibus secundum principia iuris communis circa quaestionem memoratam statuendum sit? disquirere. Et quidem ius civile Romanum pro regula habet in omnibus actionibus iurisiurandi delationi locum esse *l. 34. pr. ff. de iurei. l. 25. §. 3. de probat.* & cum haec regula in *l. 3. §. 1. ff. de iureiur.* conceptis verbis eo si ex interdicto agatur sit porrecta & extra omne dubium constet in summarissimo possessorio ex interdicto retinendae possessionis: Uti possidetis agi, sane

ne aientium sententia expressio iuris textui in-
 nixa firmo stat talo, neque ulla iuris quidem ci-
 vilis Romani ratio extat, ob quam quae in sum-
 marissimo possessorio sunt probanda: possessio
 nimirum praesentanea & actus possessorii ex
 parte actoris & turbatio ex parte rei conven-
 ti, non debeant huius conscientiae per iuramen-
 ti delationem committi. Etiam si enim quidam
 negantium teste *Nob. Dno. DE BERGER in Elect.
 proc. possessorii §. 31.* probandae sententiae argu-
 mentum ab exceptione spoli arcessant, &
 quemadmodum super spolio, ita & super turba-
 tione possessionis, quod in utroque dolus argu-
 atur, iuramenti delationem non habere locum,
 autument; attamen iam dudum contrarium e-
 ius, quod hic praestruitur, delationem nimirum
 iuramenti, exulare circa exceptionem spoli, in
 Programme Disputationi inaugurali *Dn. D.
 Temmichii* ao. 1701. praemisso a me ipso prolixè
 est assertum ac evictum, & laudatus etiam *Nob.
 Dn. DE BERGER c. l.* multis demonstravit. Quod
 confirmat etiam textus in alleg. l. 3. §. 1. ff. de
iureiur. ubi & in poenalibus actionibus, iuramen-
 ti delationi locus relinquitur & haecenus ma-
 gno consensu tradunt *Dd.* quos excitavit *B. D.
 MENCKEN in tractat. synopt. Proc. disp. 9. §. 7.*

A 3

iura-

iuramentum deferri permitti in causis & famo-
sis ex contractu delictive, si civiliter agatur,
unde sine dubio, quod obiter noto, **PO-
TENTISSIMO REGI POLONIA-
RVM et ELECTORI SAXONIAE**
circa exceptionem & actionem spoli placuit
iuramenti delationem admittere in *Ordin.
Proc. nova & elucidata tit. ii. §. 3.* ubi statutum,
*Daß die exceptio Spolii auf die Art/wie andere
exceptiones peremptoriae, nach der litis contesta-
tion eingewendet und gleich denenselben ausge-
führet werden solle / adeoque quoad deductio-
nem & probationem haec exceptio aliis perem-
ptoriis, quas committere conscientiae adverfa-
rii integrum est aequiparata, circa actionem
vero conceptis verbis iuramenti delatio permis-
sa. Praeterea quod obvertitur ex partibus ne-
gantium, in summarissimo possessorio debere sine
omni prolixitate celeriter, &, ut dicunt, levato
velo procedi non efficiet, ut exulare debeat iura-
menti delatio. Maiorem etenim continet pro-
lixitatem demonstratio & contrademonstratio
per testes ab utraque parte suscepta, quam qui-
dem iuramenti delatio. Dum enim testes abs-
que interrogatoriis secundum indolem huius
Processus examinati saepius de obiecto & de
actibus*

actibus possessorii & turbativis diversimode
generaliter, indefinite & ambigue obscure &
dubie deponunt & inter sese dissident, causae
decisio exinde difficilior redditur, & quando-
que opus est, ut repetantur testes & curatius de-
super examinentur, imo in locum controversum
deducantur, quod in summarissimo possessorio
aliquoties per sententiam iniunctum esse memi-
ni, & succurrit in praesens responsum a Col-
legio nostro me referente & concipiente ver-
sus Torgaviam ad Praefectum in causa Syndici
der Gemeinde zu Langen Reichenbach c. Mar-
tin Firlen & Consorten Mense Majo 1705. da-
tum hac formula: Würde nun Kläger die von
ihnen *producirte* Zeugen darüber/ daß ihre *Prin-
cipalen* des Jahres vorher/ als ihnen von Beklag-
ten die Huthung auf denen hellen Stücken vor
Michaelis so bald die Früchte herunter ge-
bracht/ verbothen worden/ solche hellen Stücken
umb ietztbesagte Zeit behüthet/ Beklagte aber
ihre Zeugen darüber/ daß sie auch besagtes Jahr
der Kläger Vieh von denen hellen Stücken
herunter gejaget/ oder solches gepfändet/ gebüh-
rend abhören lassen; So ergeth auch Klä-
gere eingewendten Leuterung halber was recht ist.

Quae

Quae omnia per admissam iuramenti delationem evitari queunt, adeoque facili & breviori via ad decisionem causae pervenitur. Et eadem facilitate & celeritate proceditur, si iuramentum delatum referatur. Et relationi quidem solum, quoad factum possessionis & actus possessorios non vero quoad turbationem, quae in facto rei conventi proprio consistit, locus esse potest, cui tamen probationem pro exoneranda conscientia non dandum esse mea quidem sententia arbitror, cum ea neque iuri communi, uti solide deduxit B. D. MENCKEN in *Synoptic. tract. processus disput.* 10. §. 1. neque cum ordinaria probatio sit & interrogatoria generalia admittantur processui summarissimi possessorii conveniat & cum iactura temporis & prolixitate sit coniuncta adeoque merito eius usus circumscribendus. Restant igitur praeiudicia, quibus negantes suam sententiam adstruere nituntur. Verum nec in his adversus expressam legis dispositionem multum praesidii invenient. RIVINVS ad *Ord. Proc. Elect. Sax. tit. 21. enunc. 34.* duo eorum adducit unum summi Provocationum Senatus alterum Collegii nostri, prius vero quod attinet, ipse loquitur eo non esse admissum iusiurandum super vitio clandestinitatis & precario, unde non evincitur super ipsa possessione
momen-

6

momentanea eiusve turbatione non esse locum iuramenti delationis adeoque nostrae sententiae nihil adversum pronunciatum est, quae qualitatem conditionem & vitia possessionis eorumque probationem in summarissimo non curat nec considerat, sed simplicem possessionem etiam vi clam & precario quaesitam admittit. *Nob. Du. DE BERGER*, in *elect. proc. possessorii* §. 22. nec ambigendum in altero a Collegio nostro itidem super eiusmodi exceptionibus, quas respuit iudicium possessorii summarissimi, tentatam iuramenti delationem esse reiectam, cum ex annotationibus Collegii constet illud a *Nob. Dno. DE BERGER* esse conceptum, qui, ut ex scriptis eius patet, semper aientem nostram tenuit & praeiudiciis firmavit sententiam. *vid. supr. cit. l. §. 31. & in Oeconom. iuris lib. 4. tit. 25. §. 5. n. 14.* Et in hanc ipsam etiam transit *B. D. MENCKEN* in *Synopt. tract. proc. disp. 9. §. 16.* quoad summarissimum possessorium per modum actionis in factum, in iudicium deductum adiectis praeiudiciis Facult. Iurid. Lips. excipiens solum propter observantiam Curiae Supremae Lips. processum inhibitivum, quamdiu in specie est talis, simul quando ad damnorum demonstrationem & redemonstrationem

B
ventum

ventum est, delationem iuramenti admittens
Consentit & DN. WERNHER *Vol. IV. obs. 229.*
& in *supplem. ad eundem Vol. VII. pag. 642. it.*
PFANKVCH *de Summariiff. possess. l. 2. c. 15. n. 29.*
qui tamen partibus litigantibus in summariis-
simo usum iuramenti delationis *n. 31.* disvade-
re fatagit, sed ex rationibus non satis idoneis,
quas ad examen vocavit & solide refutavit
Nobil. Dn. DE BERGER in Elect. proc. possessorii
§. 31. in fine, ita, ut aliquid addere non opus
sit. Potius igitur id, cuius gratia haec scriptio
suscepta est, exequendum accedimus, ut nimi-
rum de vita & studiorum progressu Nobiliss.
Jurium Candidati, cuius mentii mentionem
fecimus

IOANNIS STEPHANI KVNERTI
VITEMBERGENSIS

quaedam commentemur, quae ipse suis ver-
bis sequenti relatione suppeditavit.

Natus sum Anno MDCXCVII. die XXV. Martii
Vitembergae, Patre quidem IOANNE
STEPHANO KVNERTO, Cive &
pannifice, qui iam ante tres annos e vita
discessit, Matre autem, ANNA MAR-
GARETHA, DANIELIS RICH-
TERI,

6

TERI, civis Vitembergensis & pannificis
filia natu minori. Hi parentes pro facultate
sua bene me educare studuerunt non
solum, verum etiam, re curta non obstante,
ad discendum me propensum in proposito
adiuvare maluerunt, quam a studiis abdu-
cere. Hinc initio praeceptorum institutio-
ni privatorum tradidere, usque dum Sve-
cica fieret in Saxoniam irruptio, quae for-
tunarum fere omnium iacturam illis fecit,
meque Dahmam, urbem Ducatus Querfur-
tensis conferre adegit, ubi a patruis hu-
mane exceptus & quasi adoptatus scholam
loci illius frequentavi & sub Rectoris, B.
PAVPITII, & Cantoris, THOMAE, qui
iam hic Directoris Musices fungitur offi-
cio, fidelissima disciplina ac diligentia, quam
grato semper agnosco animo, ita in litteris
profeci, ut Magistratus huius civitatis bene-
volentia admodum singulari & beneficio
adiutus Gymnasium Regio - Electorale, quod
Grimmae est, Anno M DCC IX adire,
locumque in eo obtinere potuerim. Nactus
ibi sum Praeceptores omnium generibus
scientiarum ornatissimos, clarissimosque,
B 2 M.

M. ERMELIVM, SCHVMACHERVM,
EGENOLFFVM & IACOBI, quorum
fidem, industriam & dexteritatem, quam
per Sexennium fere expertus sum plenissi-
me, gratus semper agnosco & collaudo.
Ex Gymnasio autem redux in hanc Aca-
demiae factus & Anno M DCC XV. in
Academiae tabulas relatus hoc mihi nego-
tii datum credidi, ut inprimis Philosophiae
cognitionem, dicendique artem acquirerem
animum quasi ad alia addiscenda praepa-
rans. Hinc Virorum excellentissimorum,
multoque celeberrimorum, BERGERI,
HASSENI, B. STRVNZII & BECKERI
scholas adiu ac Philosophiam moralem didi-
ci. Postea vero ad indagandos iuris fon-
tes, eiusdemque scientiam comparandam
tendens Illustres ac Magnificos ICTOS,
WERNHERVM, BASTINELLERVM,
MENCKENIVM, KRAVSIVM, cui
pro hospitio, beneficentia eximia, fide-
que in docendo singulari nunquam me satis
gratiarum agere, nedum referre, posse fa-
teor ingenue, & REICHIVM, quantum po-
tui, sedulo audiui. Apprehensa igitur le-
gali

6
gali scientia, eam in aliorum usus vertere
& in forum proferre me applicui, adeoque
Anno MDCC XVII. die XXVII. Augusti
inchoati huius Ordinis Iuridici examen mo-
deste expetitum ac Lege Saxonica Electro-
rali imperatum subire haud dubitavi &
dignus iudicatus, qui ad orandas in foro
causas admitteretur, edito specimine con-
sveto, a Regimine Electoratus Saxonici Il-
lustrissimo patrocinium aliorum suscipiendi
copiam & potestatem perquam submitte ac
honorifice exoravi, qua Anno MDCC XVII.
die XXV. Septembr. clementissime data,
advocati partes sustinui, clientumque causas
hactenus peroravi. Ante aliquod autem he-
bdomadas, ut & inter Iuris Candidatos reci-
perer, & ab Illustri Ordine Iuridico summi
in utroque iure honores mihi conferrentur,
modeste petii, cui petitioni nihil denegavit
Ordo laudatus, sed benignissime ad exami-
na me admisit consveta, quibus nunc per-
actis, nihil magis superesse videtur, quam
ut specimen publicum edatur, quod Deus
optimus Maximus bene vertat!

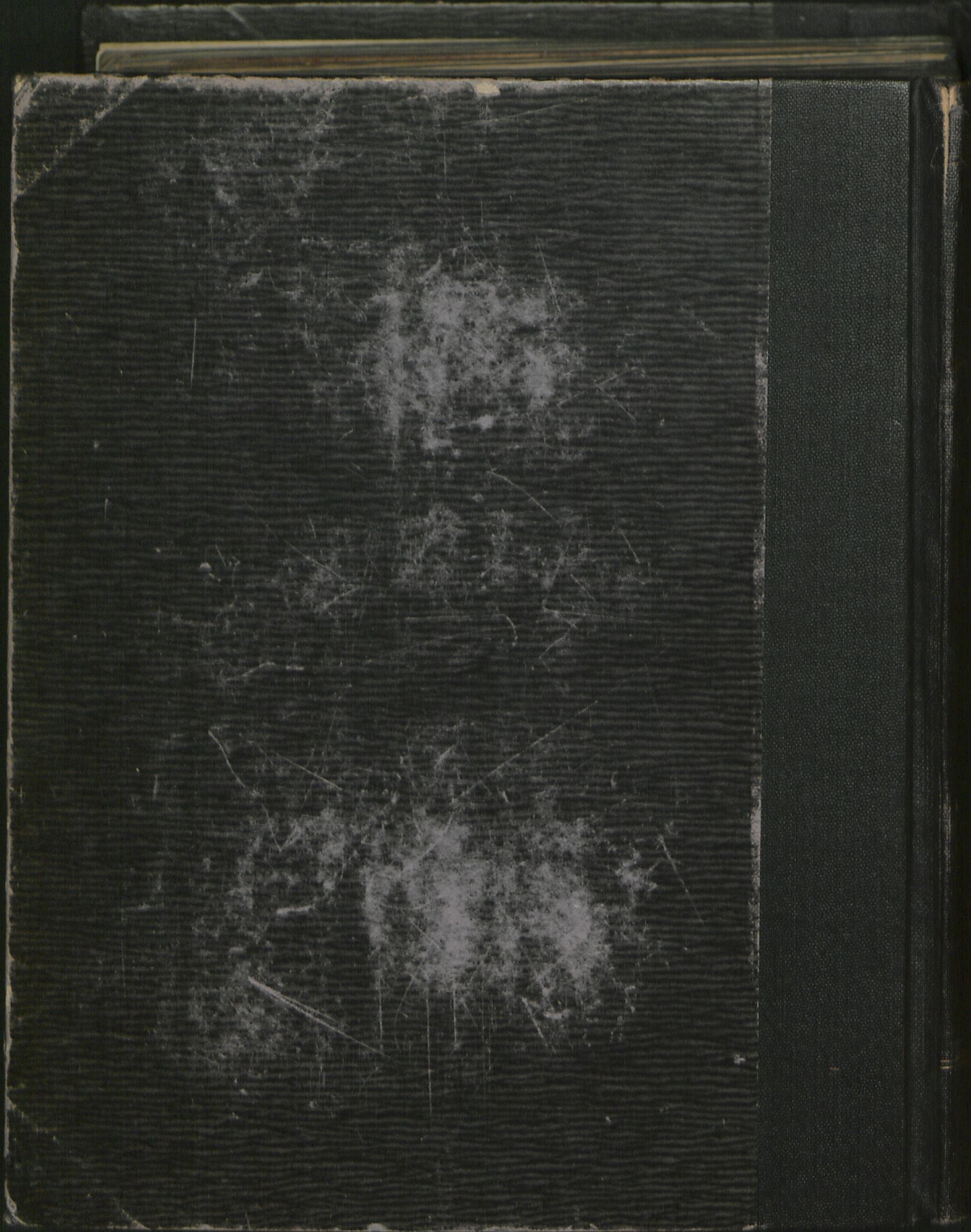
Postquam igitur in exantlatis examinibus
eum se praestiterit qui ad ulteriora admitti o-
mnino dignus esse unanimi Collegii nostri
consensu censeretur, proximo die Iovis, 28. men-
sis Augusti concedet Cathedram sub Praesidio
Magnifici DN. D. GODOFREDI LUDOVICI
MENCKEN Antecessoris & Dicasteriorum, quae
hic sunt, Assessoris celeberrimi disputationem In-
auguralem: de petitorio possessorio nondum finito
in Saxonia Electorali neutriquam instituendo, ha-
biturus, cui solenni panegyri, ut interesse di-
gnentur RECTOR ACADEMIAE MA-
GNIFICVS, ILLUSTRISSIMI COMITES,
PERILLVSTRIS LIBER BARO PATRES CON-
SCRIPTI & OMNES IVRIVM FAVTORES,
est quod ab iis enixe ac officiosissime peto
atque contendo. Ordinis nostri nomine pol-
licitus nihil eum intermissurum, quo de officiis
& studiis cuique constare queat. P. P. sub Si-
gillo Facult. Dom. XI. post Festum Tri-
nitatis An. c1o 1000 xxvii.

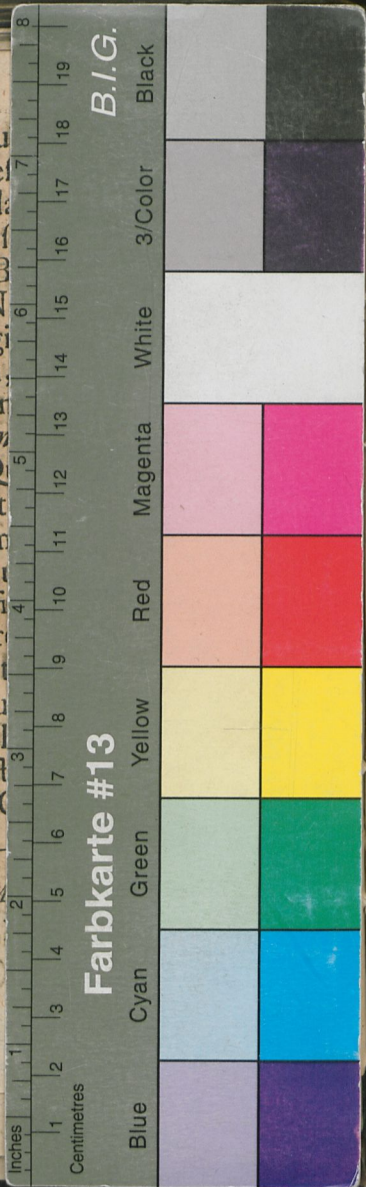
VITEMBERGAE
LITERIS VIDVAE GERDESIAE.

Wittenberg, Diss., 1727 A-So

Sb.

1787 31
26

ORDINIS IVRISCONSULTORVM
IN
ACADEMIA VITEMBERGENSI
H. T. DECANVS
IO. PAVLVS
SCHRÖTER

POTENT. POLONIAR. REGIS ET ELECTORIS SAX.
IN SVMMO PROVOCATIONVM SENATV CONSILIARIVS
ET IVDICII PROVINCIALIS IN MARCHIONATV
INFERIORIS LVSATIAE ASSESSOR

LECTORI BENEVOLO

S. P. D.